

รวินทร์ อนุรักษพงษ์ศร 2553: ความสัมพันธ์ของถิ่นอาศัยกับความชุกชุมของอึ่ง 4 ชนิด (*Kaloula pulchra*, *K. mediolineata*, *Calluella guttulata* และ *Glyphoglossus molossus*) บริเวณสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา ปรินญาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย (วนศาสตร์) สาขาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์รองลาภ สุขมาสรวง, วท.ด. 83 หน้า

อึ่ง 4 ชนิดในการศึกษานี้ ประกอบด้วย อึ่งอ่างบ้าน (*Kaloula pulchra*) อึ่งอ่างก้นจืด (*K. mediolineata*) อึ่งแดง (*Calluella guttulata*) และอึ่งเพ้า (*Glyphoglossus molossus*) เป็นอึ่งที่ประชาชน โดยเฉพาะที่อาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือชอบจับมาเป็นอาหารในช่วงต้นฤดูฝน การศึกษานี้ดำเนินการบริเวณพื้นที่บริเวณสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช จังหวัดนครราชสีมา ตามเส้นทางเดินที่สร้างขึ้นในป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และพื้นที่ถูกรบกวน ผลการศึกษาด้วยการขุดในปี พ.ศ. 2550 พบอึ่งมากที่สุดในเดือนมีนาคม และพบว่าออกมาอาศัยมากตามแหล่งน้ำช่วงเดือนเมษายน แต่ในปี พ.ศ. 2552 พบว่าอึ่งออกมาอาศัยในแหล่งน้ำตั้งแต่ช่วงเดือนมีนาคม ผลการศึกษาด้วยวิธีวางแปลงจำนวน 12 แปลง พบเฉพาะอึ่งอ่างก้นจืดในพื้นที่ป่าถูกรบกวน การศึกษาด้วยวิธีนี้ยังพบอึ่งหลายเฉพาะในป่าดิบแล้ง กรณีความมากน้อย อึ่งอ่างก้นจืดมีความชุกชุมปานกลาง ส่วนอึ่งอ่างบ้านและอึ่งเพ้ามีความชุกชุมน้อย ผลการเดินบนเส้นทางสำรวจในช่วงหลังฝนตกหนักพบอึ่งอ่างก้นจืดมีชุกชุมมากในป่าเต็งรัง แต่ไม่พบในป่าดิบแล้ง ส่วนอึ่งอีกสามชนิดมีความชุกชุมปานกลางทั้งในป่าดิบแล้ง และป่าเต็งรัง ผลการวิเคราะห์โดยรวมข้อมูลพบว่าค่าดัชนีความหลากหลาย และความสม่ำเสมอ มีสูงที่สุดในป่าเต็งรัง โดยพบอึ่งทั้ง 4 ชนิดในป่าเต็งรัง อึ่งอ่างก้นจืดไม่พบในป่าดิบแล้ง แต่พบอึ่งอ่างบ้านจำนวนมาก กรณีการศึกษาการปรากฏของอึ่งพบว่าเฉพาะอึ่งอ่างก้นจืดมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิสูงสุด และความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ย ขณะที่การพบอึ่งอ่างบ้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอุณหภูมิต่ำสุด